

Expunere de motive

LEGE

pentru modificarea și completarea Legii nr.176/2010 privind integritatea în exercitarea funcțiilor și demnităților publice, pentru modificarea și completarea Legii nr.144/2007 privind înființarea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Integritate, precum și pentru modificarea și completarea altor acte normative

Având în vedere:

i) **decizia Curții Constituționale a României nr. 297/2025**, publicată în Monitorul Oficial al României în data de 12.06.2026, prin care Curtea Constituțională a României a declarat neconstituționale prevederile **art. 3, alin. (2), art. 6, alin. (1), lit. d) și cele ale art. 12. alin. (6)** din Legea nr. 176/2010 privind integritatea în exercitarea funcțiilor și demnităților publice, pentru modificarea și completarea Legii nr. 144/2007 privind înființarea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Integritate, precum și pentru modificarea și completarea altor acte normative,

ii) dispozițiile art. 147, alin. (1) ale Constituției României, Parlamentul sau Guvernul au obligația, ca în termen de 45 zile, de a repara viciile de neconstituționalitate indicate de Curtea Constituțională a României cu privire la articolele respective, care sunt suspendate pe durata acestor 45 zile, iar ulterior, în cazul în care nu sunt efectuate modificările necesare, efectele juridice ale dispozițiilor declarate neconstituționale încetează,

iii) nevoia stringentă de coroborare a obligației de transparență reținută în sarcina anumitor categorii de persoane, ca mecanism de luptă anticorupție, cu dreptul la respectarea vieții private,

inițiatorii prezentei propuneri legislative consideră că modificările de mai jos răspund în mod corespunzător criticilor de constituționalitate, respectiv:

1. Cu privire la articolul 3, alin. (2)

Textul declarat neconstituțional	Textul propus
Art. 3 (2) Declarațiile de avere se întocmesc pe propria răspundere și cuprind drepturile și obligațiile declarantului, ale soțului/soției, precum și ale copiilor aflați în întreținere, potrivit anexei nr. 1.	Art. 3 (2) Declarațiile de avere se întocmesc pe propria răspundere și cuprind drepturile și obligațiile declarantului, potrivit anexei nr. 1.

În redactarea propunerii, am luat în considerare pct. 15 din decizia Curții Constituționale nr. 297/2025, respectiv:

“15. În acest sens, Curtea reține că în cauza de față se critică faptul că textul de lege menționat impune întocmirea declarațiilor de avere pe propria răspundere, deși acestea cuprind, pe lângă drepturile și obligațiilor declarantului, și pe cele ale soțului/soției, precum și ale copiilor aflați în întreținere. Față de acest conținut normativ al art. 3, alin. (2) din Legea 176/2010, Curtea subliniază că, prin ipoteză, declarația pe propria răspundere nu poate să vizeze decât informații referitoare strict la persoana declarantului, pentru care acesta își poate asuma răspunderea, în mod direct și individual. Declarația pe propria răspundere angajează răspunderea penală a declarantului, motiv pentru care aceasta nu poate fi făcută decât în nume propriu, nimeni neputând fi ținut răspunzător din punct de vedere penal pentru fapta altei persoane. De altfel, însăși Legea nr. 176/2010 precizează, în art. 3 alin. (1), că declarațiile de avere reprezintă acte personale. ”

2. Cu privire la articolul 3, alin. (2¹) nou introdus, respectiv:

“(2¹) Declarațiile de avere, întocmite potrivit alin. (2), vor cuprinde și drepturile și obligațiile soțului/soției, precum și ale copiilor aflați în întreținere, în măsura în care declarantul avea posibilitatea de a le cunoaște. Omiterea acestor informații atrage răspunderea penală și/sau contravențională, potrivit legii.”, arătăm că:

-în redactarea propunerii noastre ne-am raportat la pct 21 din Decizia Curții Constituționale nr. 297/2025, astfel:

“Pentru toate aceste motive, Curtea apreciază că se impune constatarea constituționalității prevederilor art. 3 alin. (2) din Legea nr. 176/2010, în măsura în care nu se referă și la drepturile și obligațiile soțului/soției declarantului, precum și ale copiilor majori aflați în întreținerea acestuia, o altă interpretare fiind contrară dispozițiilor art. 1 alin. (5) din Constituție, prin prisma nerespectării exigențelor calitative pe care redactarea textelor de lege trebuie să le întrunească pentru a fi în concordanță cu principiul legalității. Aceasta, deoarece prevederile legale menționate conțin un viciu de concepție care, pe de o parte, afectează logica reglementării și, pe de altă parte, ignoră situații care pot apărea în practică, în care obligația este imposibil de realizat. Așadar, Curtea subliniază că o astfel de constatare nu afectează obligația titularului de a declara drepturile și obligațiile soțului și ale copiilor săi majori, aflați în întreținerea sa, întrucât nu obligația de declarare per se a veniturilor/bunurilor acestor persoane este neconstituțională, ci angajarea răspunderii declarantului pentru corectitudinea informațiilor furnizate de terți prezintă un viciu de neconstituționalitate, răspunderea juridică penală sau contravențională fiind una personală.”

Așadar, formularea propusă în proiect răspunde criticii de constituționalitate, întrucât declarantul, ca titular al obligației de informare, va declara pe proprie răspundere doar acele drepturi și obligațiile cunoscute de declarant în ceea ce privește averea soțului/soției și/sau copiii aflați în întreținere.

3. Cu privire la articolul 6, alin. (1), lit. d).

Textul declarat neconstituțională	Textul propus
d) asigură afișarea și menținerea declarațiilor de avere și ale declarațiilor de interese, prevăzute în anexele nr. 1 și 2, pe pagina de internet a instituției, în termen de cel mult 30 de zile de la primire, prin anonimizarea adresei imobilelor declarate, cu excepția localității unde sunt situate, adresei instituției care administrează activele financiare, a codului numeric personal, precum și a semnăturii olografe. Declarațiile de avere și declarațiile de interese se păstrează pe pagina de internet a instituției și a Agenției pe toată durata exercitării funcției sau mandatului și 3 ani după încetarea acestora și se arhivează potrivit legii	d) asigură afișarea și menținerea declarațiilor de avere și ale declarațiilor de interese, prevăzute în anexele nr. 1 și 2, pe pagina de internet a instituției, în termen de cel mult 30 de zile de la primire, prin anonimizarea numelui și prenumelui soțului/soției, precum și ale copiilor aflați în întreținere, adresei imobilelor declarate , cu excepția județului și a țării unde sunt situate, adresei instituției care administrează activele financiare, a codului numeric personal, precum și a semnăturii olografe.

În modificarea articolului 6, alin. (1), lit. d) ne-am raportat la paragrafele 32, 33, 34 din Decizia 297/2025 a Curții Constituționale care menționează că ***“numele și prenumele unei persoane reprezintă informații referitoare la date cu caracter personal, indiferent dacă, într-o situație dată, sunt sau nu suficiente pentru identificarea persoanei (a se vedea în acest sens, Decizia nr. 37 din 7 decembrie 2015, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 51 din 25 ianuarie 2016)”*** ...

“În același timp, Curtea subliniază că legiuitorul trebuie să identifice o soluție legislativă adecvată, care să permită Agenției Naționale de Integritate să cunoască informațiile privitoare la averea soțului declarantului și a copiilor majori aflați în întreținerea sa, în vederea realizării scopului legal al acesteia”.

Așadar, am considerat că anonimizarea numelui soțului/soției și al copiilor, precum și adresa imobilelor deținute, cu excepția județului (dacă e cazul) și țării în care acestea se regăsesc, reprezintă garanții suficiente de asigurare a dreptului la viață privată, pe de-o parte, dar în același timp permit și transparența averilor persoanelor vizate, principiu necontestat de către Curtea Constituțională care subliniază necesitatea ca Parlamentul să identifice soluțiile legislative adecvate care să permită cunoașterea averii soțului/soției sau copiilor declarantului.

4. Cu privire la articolul 12, alin. (6)

Modificările aduse articolului 12, alin. (6) sunt necesare prin prisma celor propuse la articolul 6 analizat mai sus, prevederi care vorbesc despre angajații responsabili ai ANI, iar la art. 12 fiind vorba de o reluare a aceleiași atribuții, de data aceasta în sarcina ANI ca organism.

În concluzie, impactul Deciziei nr. 297/2025 a Curții Constituționale reprezintă un mare pas înapoi pentru politicile de asigurare a transparenței și integrității publice, în contradicție cu interesul public care reclamă mijloace eficiente de luptă împotriva corupției. Totodată, se afectează negativ percepția publică asupra transparenței și integrității demnitarilor, slăbind astfel controlul democratic.

În numele inițiatorilor,

Simona - Elena SPĂTARU

Senator ~~USR~~

Oana MURARIU

Deputat ~~USR~~

Stelian-Cristian ION

~~Deputat~~ USR

Alexandru-Paul DIMITRIU

~~Deputat USR~~

Ciprian RUS

~~Senator USR~~

Dumitru VĂDUVA

Deputat USR

Tabel de semnături

Proiect de lege pentru modificarea și completarea Legii nr.176/2010 privind integritatea în exercitarea funcțiilor și demnităților publice, pentru modificarea și completarea Legii nr.144/2007 privind înființarea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Integritate, precum și pentru modificarea și completarea altor acte normative

Nr. crt.	Nume și prenume	Grup	Semnătură
1	CERNIC SEBASTIAN	USR	
2	ȘIPOS SORIN	USR	
3	Optimaru Marcel	USR	
4	MEGH EUGEN ROMUS	USR	
5	Olivarescu Ion Noran	USR	
6	Stefan Glicypho	USR	
7	BOCHILEANU GEORGE-CĂZĂLIN	USR	
8	MINA CĂTĂLIX-EMIL	USR	
9	PĂCUM CYNTHIA	USR	
10	CIBU DEACONU RUXANDRA	USR	
11	PACARU STEFAN	USR	
12	Violeta Alexandru	USR	
13	BARAU AMBROZIE-IRINEU	USR	
14	ANGHEL RĂZVAN-PAUL	USR	

Proiect de lege pentru modificarea și completarea Legii nr.176/2010 privind integritatea în exercitarea funcțiilor și demnităților publice, pentru modificarea și completarea Legii nr.144/2007 privind înființarea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Integritate, precum și pentru modificarea și completarea altor acte normative

Nr. crt.	Nume și prenume	Grup	Semnătură
1	ALIN STOIÇA	USR	
2	PLUJAR ANDREI GEORGE	USR	
3	POLLYANNA HANGAN	USR	
4	Morussi George	USR	
5	GIMA GEORGE	USR	
6	CRISTIAN BRIAN	USR	
7	GEORGHIU ANDREI	USR	
8	ATANASIU CORINA	USR	
9.	RIGMAN CIPRIAN	USR	
10.	ALEXANDRU MARILU- IXI COLHE	USR	
11	Poraschescu Ovidiu Romulus	USR	
12	Simion Ungureanu	USR	
13	COLIBAN ALLEN	USR	

Proiect de lege pentru modificarea și completarea Legii nr.176/2010 privind integritatea în exercitarea funcțiilor și demnităților publice, pentru modificarea și completarea Legii nr.144/2007 privind înființarea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Integritate, precum și pentru modificarea și completarea altor acte normative

Nr. crt.	Nume și prenume	Grup	Semnătură
14	Buleacă Felix	USR	
15	BULAI IULIAN	USR	
16	Mihail Rădu	USR	
17	SENPROIU VLAD -IOAN	USR	
18	VABUVA DUMITRU	USR	
19	CRISTIAN GHINBA	USR	
20	Diana Stoica	USR	
21	STEFAN-IULIAN LORINC	USR	
22	ALIN STOICA	USR	
23	GIMA GOROS	USR	
24	RIGMAN CIPRIAN	USR	
25	GHEORGHIU ANDREI	USR	
26	DRĂGOMIR CĂZAR MIHAIL	USR	
27	BOȚEȘ MIHAIL-CĂTĂLIN	USR	